

Пономаренко Алла Василівна,
кандидат юридичних наук,
старший науковий співробітник
ДНДІ МВС України, м. Київ, Україна,
ORCID ID 0000-0002-6271-4485

ГАРАНТІЇ ПРАВОВОЇ ЗАХИЩЕНОСТІ СЛІДЧИХ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ НИМИ ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ПРОБЛЕМИ СЬОГОДЕННЯ

Статтю присвячено дослідженню гарантій правової захищеності слідчих під час здійснення ними процесуальної діяльності. Проаналізовано правові норми, у яких визначено гарантії процесуальної самостійності та незалежності слідчих. Визначено коло проблемних питань, які негативно позначаються на діяльності слідчих. Сформульовано обґрунтовані пропозиції з удосконалення кримінального процесуального законодавства щодо посилення процесуальних гарантій діяльності слідчих у кримінальному провадженні.

Ключові слова: слідчий, самостійність слідчого, незаконне втручання, оскарження рішень, процесуальні гарантії, повноваження.

Гарантії правової захищеності слідчих під час здійснення ними процесуальної діяльності є основною умовою ефективного кримінального провадження. Проте в умовах сьогодення недосконалість певних положень кримінального процесуального законодавства, обмеження самостійності слідчих у прийнятті процесуальних рішень та проведенні процесуальних дій, перевантаження слідчих підрозділів свідчить про низку проблем у цій сфері, які створюють не лише перепони на шляху реалізації кожним слідчим своїх процесуальних повноважень у розслідуванні злочинів, а й призводить до існування на досудових стадіях кримінального судочинства певних перекозів щодо розуміння основного призначення слідчого, його місця та ролі в системі правоохоронних органів, що загалом заважає досягненню загальних завдань кримінального провадження. Указане зумовлює актуальність і важливість наукового дослідження широкого кола питань, пов'язаних із проблемою гарантування правової захищеності слідчих під час здійснення ними процесуальної діяльності.

Слід зауважити, що окремі питання, які стосуються гарантування правової захищеності слідчих, досліджувалися в роботах вчених-юристів, а саме: О.В. Бауліна, В.А. Буднікова, О.О. Власова, Е.І. Вороніна, І.Д. Гончарова, А.П. Гуляєва, А.Я. Дубинського, В.С. Зеленецького, Н.С. Карпова, А.О. Клейна, В.Т. Малярєнка, О.Р. Михайленка, М.М. Михеєнка, О.А. Солдатенко, В.В. Шимановського та інших. Проте незважаючи на велику кількість наукових праць за зазначеним напрямом, практична реалізація низки питань, пов'язаних із цією проблемою, залишається далекою від вирішення.

Метою статті є дослідження гарантій правової захищеності слідчих під час здійснення ними процесуальної діяльності, з'ясування проблемних питань та запропонування шляхів їх вирішення.

Загалом варто зазначити, що важливим чинником реального забезпечення ефективності процесуальної діяльності слідчого є гарантування, яке відбувається за допомогою специфічних засобів – гарантій, що сприяють безперешкодній реалізації ним своїх прав та обов'язків, здійснюючи його захист від можливих протиправних вчинків і небажаних діянь іззовні. Це пов'язано передовсім із реалізацією слідчими процесуальних повноважень.

У Великому тлумачному словнику сучасної української мови юридичні гарантії визначаються як законодавчо закріплені засоби охорони прав та свобод громадян, способи їх реалізації, а також засоби охорони правопорядку, інтересів суспільства й держави [1, с. 177].

Необхідно наголосити, що науковому загалу бракує одностайності щодо поняття “гарантії” та їх видів, через що висловлювалися різні погляди. Гарантії розглядалися як елемент правової системи. Їх пов'язували з іншими поняттями, такими як міра охорони, міра правового захисту, юридична відповідальність. Вони вивчалися як самостійна категорія, що має свої риси, об'єкт, а також систему, структуру та методи реалізації [2, с. 294]. Гарантії розглядалися як елемент правового статусу. Їх ототожнювали із засобами (способами) діяльності щодо забезпечення реалізації, охорони та захисту прав громадян.

Аналізуючи питання гарантій в контексті нашої проблематики, вважаємо за доцільне систематизувати їх за такими критеріями:

1) гарантії забезпечення прав учасників кримінального провадження. До них слід віднести: повагу до людської гідності; забезпечення на свободу та особисту недоторканність; недоторканність житла чи іншої власності особи; таємницю спілкування; невтручання у приватне життя; недоторканність права власності; презумпцію невинуватості та забезпечення доведеності вини; свободу від самовикриття та право не свідчити проти близьких родичів та членів сім'ї; заборону двічі притягувати до кримінальної відповідальності за одне й теж саме правопорушення; забезпечення права на захист; забезпечення права на оскарження процесуальних рішень, дій чи бездіяльності;

2) гарантії, спрямовані на забезпечення належного досудового розслідування (верховенство права; законність, рівність перед законом і судом; доступ до правосуддя та обов'язковість судових рішень, змагальність сторін, публічність, диспозитивність; дотримання розумних строків тощо);

3) гарантії, правової захищеності слідчих під час здійснення ними процесуальної діяльності. Саме на цих гарантіях буде зосереджена наша основна увага.

На думку О.О. Лисецького, до процесуальних гарантій діяльності слідчого належать: особиста відповідальність слідчого за законність та своєчасність здійснення процесуальних дій (ч. 1 ст. 40); свобода оцінки доказів (ч. 1 ст. 94); право давати доручення щодо проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій відповідним оперативним підрозділам (п. 3 ч. 2 ст. 40); право звернутися до керівника органу досудового розслідування у випадках відмови прокурора у погодженні клопотання слідчого до слідчого судді про застосування

заходів забезпечення кримінального провадження, проведення слідчих (розшукових) дій чи негласних слідчих (розшукових) дій (ч. 3 ст. 40); обов'язковість виконання законних вимог та процесуальних рішень слідчого органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями, службовими особами, іншими фізичними особами (ч. 5 ст. 40) [3, с. 68–69].

О.Ю. Татаров до гарантій, спрямованих на забезпечення діяльності слідчих відносить: передбачену законом процедуру досудового розслідування; заборону втручання у процесуальну діяльність слідчого, відповідальність за вчинення перешкод його діяльності; установлений законом порядок призначення слідчого на посаду, притягнення його до відповідальності та звільнення; належне (і незалежне від керівників територіальних органів) матеріальне та соціальне забезпечення; можливість оскарження процесуальних рішень і вказівок керівника органу розслідування та прокурора тощо [4, с. 69].

На підставі аналізу чинного законодавства України ми дійшли висновку, що гарантії діяльності слідчих у кримінальному провадженні – це передбачені кримінальним процесуальним законодавством України, правові засоби, способи та умови, які в комплексі забезпечують можливість реалізації поставлених перед слідчим завдань, функцій і повноважень. Теоретично їх можна поділити на процесуальні гарантії, які визначені в КПК України, та непроцесуальні. До основних процесуальних гарантій діяльності слідчих слід віднести: правові норми, у яких закріплено процесуальні повноваження слідчих; передбачений законом порядок досудового розслідування; відповідальність за неповагу до слідчого та за незаконне втручання в його процесуальну діяльність, вчинення перешкод його діяльності з розслідування кримінальних правопорушень, невиконання процесуальних рішень та законних вимог слідчого; право на оскарження рішень, дій чи бездіяльності прокурора та керівника органу розслідування. До непроцесуальних дій ми відносимо: кадрове, грошове, матеріальне та соціальне забезпечення слідчих Національної поліції.

Передовсім слід розглянути ті процесуальні гарантії слідчих, під час реалізації яких постає найбільше проблемних питань.

Так, однією з основних категорій, з якими пов'язуються гарантії забезпечення процесуального статусу слідчого є його процесуальна самостійність та незалежність. Відповідно до ч. 5 ст. 40 КПК України, слідчий, здійснюючи свої повноваження, є самостійним у своїй процесуальній діяльності, втручання в яку осіб, що не мають на те законних повноважень, забороняється.

У чинному КПК реалізація процесуальної самостійності слідчого забезпечується такими повноваженнями: 1) правом вимагати від органів державної влади, місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, службових осіб, інших фізичних осіб виконання своїх законних вимог та процесуальних рішень (ч. 5 ст. 40 КПК); 2) правом звертатися до керівника органу досудового розслідування в разі відмови прокурором погодити клопотання слідчого до слідчого судді про застосування заходів забезпечення кримінального провадження, проведення слідчих (розшукових) дій чи негласних слідчих (розшукових) (ч. 3 ст. 40 КПК); 3) правом оскарження будь-яких рішень, дій чи бездіяльності прокурора під час

досудового розслідування, які були прийняті або вчинені в відповідному досудовому провадженні, крім випадків, передбачених КПК (ст. 311 КПК).

Проте, як слушно зазначають І. В. Басиста та Б.В. Щур, до сьогодні положення чинного законодавства про процесуальну незалежність та самостійність є більш декларативними, ніж такими, що мають реальне втілення у сучасних практичних реаліях. На обґрунтування своїх тверджень науковці здійснили низку соціологічних досліджень з метою кількісного розуміння цих процесів. Зокрема, з 405 опитаних слідчих ОВС 294 (48 %) указали на відсутність процесуальної самостійності, яка є однією з головних проблем досудового провадження [5, с.144–145]. Викладене вище також підтверджується соціологічним опитуванням працівників слідчих Національної поліції, проведеним В.Г. Дрозд. На цій основі авторка робить висновок про формальний характер положень кримінального процесуального законодавства щодо самостійності слідчого. На це вказали 89 % опитаних слідчих, підкреслюючи той факт, що їх самостійність, передбачена кримінальним процесуальним законодавством України, є формальною, що негативно позначається як на якості досудового розслідування зокрема, так і на виконанні завдань кримінального провадження загалом [6, с. 36]. Це впливає з вирішальної ролі прокурора при прийнятті практично усіх процесуальних рішень під час досудового розслідування, зокрема, починаючи від погодження майже кожного клопотання і закінчуючи затвердженням обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру.

Як слушно зазначає О.В. Зайцев, сьогодні слідчий самостійно не приймає рішення, а лише виконує всі вказівки прокурора та керівника органу досудового розслідування. Часто слідчий виконує все, що радить прокурор, іноді навіть замість свого процесуального керівника [7, с. 210]. Більше того, ст. 381-1 КК України передбачає кримінальну відповідальність слідчого за умисне систематичне невиконання законних вказівок прокурора, наданих ним письмово в установленому Кримінальним процесуальним кодексом України порядку, при здійсненні кримінального провадження. Вважаємо, що таке обмеження процесуальної самостійності й незалежності слідчого за рахунок збільшення ролі повноважень прокурора у кримінальному провадженні призводить до негативних наслідків, що виражаються в тиску на слідчих з боку прокурора, зниження якості розслідування й, як наслідок, до зростання злочинності в державі. Крім того, чинний процесуальний механізм зайвого погодження клопотань слідчого – ускладнює їх роботу, а часом і створює поле для неправових дій, зловживань з боку прокурора. Тому з метою вирішення цієї проблематики вважаємо слушною позицію В.Г. Дрозд щодо виключення з кола повноважень прокурора його контрольно-наглядової діяльності з питання погодження клопотань слідчого у слідчого судді щодо застосування заходів забезпечення кримінального провадження, проведення інших процесуальних дій, які потребують відповідного дозволу слідчого судді, суду, а також клопотань про продовження строку досудового розслідування. На нашу думку, це сприятиме забезпеченню процесуальної незалежності й самостійності слідчих під час прийняття відповідних процесуальних рішень та вчинення процесуальних дій, пов'язаних із розслідуванням кримінальних правопорушень.

Наступною гарантією правової захищеності слідчих під час здійснення ними процесуальної діяльності є передбачена відповідальність за неповагу до слідчого та за незаконне втручання в його процесуальну діяльність, вчинення перешкод його діяльності з розслідування кримінальних правопорушень, невиконання процесуальних рішень та законних вимог слідчого;

Правозастосовна діяльність слідчого здійснюється в режимі змагальності, можливої протидії з боку як учасників кримінального процесу, так і інших зацікавлених осіб. На думку С. Охріменко, І. Охріменко, “змагальність передбачає уміння “переграти” опонентів, подолати їхній вплив. З огляду на це, слідча тактика має важливу особливість: доволі часто вона реалізується в умовах явної протидії” [8, с. 135]. Нерідко така протидія створює реальну загрозу життю та здоров’ю слідчих органів досудового розслідування, збільшує ступінь їх професійного ризику тощо. Вона проявляється в певних формах, які набувають свого специфічного відображення. Зокрема, це стосується втручання в діяльність слідчого з боку зацікавлених осіб.

З метою недопущення втручання в діяльність слідчого законодавцем у ст. 40 КПК передбачена заборона втручання в процесуальну діяльність слідчого особами, що не мають на те законних повноважень. Проте за результатами проведеного опитування серед слідчих Національної поліції (всього 179 осіб) було встановлено, що в їхню процесуальну діяльність нерідко втручаються сторонні особи, які не мають стосунку до розслідування, серед яких зазначаються службові особи, у тому числі працівники правоохоронних органів й оперативних підрозділів [8, с. 136]. Крім цього, трапляються непоодинокі випадки, коли в процесуальну діяльність слідчого втручаються адвокати підозрюваних (обвинувачених), представники потерпілих, законні представники неповнолітніх підозрюваних, представники юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, цивільні позивачі, відповідачі, ігноруючи вимоги проведення окремих слідчих (розшукових) дій та інших процесуальних дій. Така ситуація свідчить про відсутність дієвого механізму реалізації права слідчого на захист від втручання в його процесуальну діяльність. Так, незважаючи на встановлену нормами Кримінального кодексу України відповідальність за втручання в діяльність працівника правоохоронного органу (ч. 2 ст. 343), кількість прецедентів притягнення осіб до кримінальної відповідальності за вказані дії дуже мала. Це пов’язано перш за все з небажанням керівництва слідчого підрозділу та прокуратури відкривати такі кримінальні провадження, оскільки вони, з одного боку, не вбачають в них судової перспективи, а з іншого, – за такі дії важко притягнути особу до кримінальної відповідальності через обмаль доказів, адже всі звинувачення можуть базуватися лише на претензіях самого слідчого.

Зауважимо, що визначення в КК України “вплив на працівника правоохоронного органу” видається досить узагальненим, а тому в контексті нашої проблематики вважається доцільним передбачити в КК норму, яка б стосувалася впливу в будь-якій формі саме слідчого під час його процесуальної діяльності. На підтвердження цього слід зазначити, що робота слідчого включає стадії кримінального процесу, від яких у подальшому залежить судочинство, а тому має бути аналогічною судовій діяльності за ступенем реалізації процесуальної самостійності та незалежності.

У зв'язку з цим, заслуговує на увагу положення щодо захисту діяльності зі здійснення правосуддя, закріплене у постанові Пленуму Верховного Суду України від 13 червня 2007 року № 8 “Про незалежність судової влади”, а саме: “втручанням у діяльність судових органів слід розуміти вплив на суддю у будь-якій формі (прохання, вимога, вказівка, погроза, підкуп, насильство, критика судді в засобах масової інформації до вирішення справи у зв'язку з її розглядом тощо) з боку будь-якої особи з метою схили ти його до вчинення чи невчинення певних процесуальних дій або ухвалення певного судового рішення (п. 11)” [9]. Беручи до уваги зазначене вище, вважаємо за необхідне передбачити в чинному законодавстві аналогічні норми стосовно заборони втручання в процесуальну діяльність слідчого.

Варто звернути увагу на те, що на сьогодні залишається невирішеною проблема щодо невиконання запитів слідчого стосовно видачі речей, документів, відомостей; невиконання обов'язків щодо належного збереження речових доказів чи документів. Так, відповідно до ст. 93 КПК України слідчий може здійснювати збирання доказів шляхом “витребування та отримання від органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, службових та фізичних осіб речей, документів...”. Реалізація цього положення потребує законодавчого закріплення гарантій його виконання. Проте аналіз чинного законодавства, зокрема ст. 185-4 КпАП України, дозволяє дійти висновку про відсутність норм, які б встановлювали відповідальність за невиконання вимог та процесуальних рішень слідчого, окрім як адміністративної відповідальності за неявку осіб, які були викликані слідчим як свідки, потерпілі, експерти і перекладачі. Крім того, у ст. 185-8 КпАП України передбачена відповідальність за невиконання посадовою особою вимог лише прокурора чи невиконання вимог адвокатського запиту. Про виконання вимог слідчого, який виступає ключовою особою у збиранні доказів під час досудового розслідування, не йдеться взагалі.

З огляду на викладене вище, слушною є пропозиція Р.М. Білоконя щодо передбачення в чинному законодавстві відповідальності у вигляді грошового стягнення у разі безпідставного ненадання витребуваних слідчим чи прокурором речей, документів, відомостей органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями, службовими та фізичними особами [10, с. 153]. У зв'язку з цим, необхідно ч. 2 ст. 93 КПК України доповнити реченням такого змісту:

“У разі безпідставної відмови зазначених осіб у наданні слідчому чи прокурору витребуваних речей, відомостей, документів, а також надання завідомо недостовірних відомостей чи надання не в повному обсязі, порушення встановлених законом строків їх надання або невиконання інших законних вимог слідчого чи прокурора на них накладається грошове стягнення”.

Таким чином, проаналізувавши гарантії правової захищеності слідчих під час здійснення ними процесуальної діяльності, ми дійшли висновку про те, що сьогодні положення чинного законодавства про процесуальну незалежність та самостійність є більш декларативними, ніж такими, що отримують реальне втілення в сучасних практичних реаліях. Акцентується увага на відсутності дієвого механізму реалізації права слідчого на захист від втручання в його процесуальну діяльність, а також на відсутності норм, які б встановлювали відповідальність за невиконання

вимог та процесуальних рішень слідчого, окрім як адміністративної відповідальності. Вирішення цих та інших проблемних питань можливе шляхом внесення відповідних змін до чинного законодавства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / уклад. і гол. ред. В.Т. Бусел. Київ; Ірпінь: Перун, 2005. С. 1728 с.
2. *Протченко С.М.* Сутність та види юридичних гарантій, які передбачені для працівників органів внутрішніх справ. Вісник Харків. нац. ун. внутр. справ. 2008. № 42. С. 294–300.
3. *Лисецький О.О.* Слідчий як суб'єкт кримінального провадження: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2018. 244 с.
4. *Татаров О.Ю.* Досудове провадження в кримінальному процесі України: теоретико-правові та організаційні засади (за матеріалами МВС): монографія. Донецьк: ТОВ “ВПП Промінь”, 2012. 640 с
5. *Басиста І.В., Щур Б.В.* Процесуальна самостійність слідчого в світлі вимог чинного КПК: проблеми та перспективи. Науково-інформаційний вісник. 2015. № 11. С. 144–145.
6. *Дрозд В.Г.* Правове регулювання досудового розслідування: проблеми теорії та практики: монографія. Одеса: Видавничий дім “Гельветика”, 2018. 448 с.
7. *Зайцев О.В.* Процесуальна незалежність та самостійність слідчого під час досудового розслідування: зміни у кримінальному процесуальному законодавстві України. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2018. Вип. 1(22). С. 208–210.
8. *Охріменко С., Охріменко І.* Теоретико-правова характеристика втручання в процесуальну діяльність слідчого. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 3. С. 134–139.
9. Про незалежність судової влади: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 13 червня 2007 року № 8. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0008700-07> (дата звернення: 16.06.2019).
10. *Білокінь Р.М.* Відповідальність за невиконання законних вимог і процесуальних рішень осіб, які здійснюють кримінальне провадження. *Наук.вісн. Ужгород. націон. ун-ту*, 2017. Вип. 43. Т. 2. С. 52–156.

REFERENCES

1. Velykyi tлумachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoi movy (z dod. i dopov.). “Great Explanatory Dictionary of Modern Ukrainian Language” (with additions and supplements) / ed. V.T. Busel. Kyiv; Irpin: Perun, 2005. 1728 p. [in Ukrainian].
2. *Protchenko S.M.* (2008) Sutnist ta vydy yurydychnykh harantii, yaki peredbacheni dlia pratsivnykiv orhaniv vnutrishnykh sprav. “The Nature and Types of Legal Safeguards Provided for Law Enforcement Officials”. Herald of Kharkiv National University of Internal Affairs 42, P. 294–300 [in Ukrainian].
3. *Lysetskyi O.O.* (2018) Slidchyi yak subiekt kryminalnoho provadzhennia. “Investigator as a Subject of Criminal Proceedings”: thesis ...Cand. of Jurid. Sciences. Kyiv, 2018. 244 p.[in Ukrainian].
4. *Tatarov, O.Yu.* (2012) Dosudove provadzhennia v kryminalnomu protsesi Ukrainy: teoretyko-pravovi ta orhanizatsiini zasady (za materialamy MVS). “Pre-trial Proceedings in the Criminal Process of Ukraine: Theoretical, Legal and Organizational Foundations (based on MIA materials)”: monograph. Donetsk: WPP Promin LLC, 2012. 640 p. [in Ukrainian].
5. *Basysta, I.V., Shchur, B.V.* (2015) Protsesualna samostiinist slidchoho v svitli vymoh chynnoho KPK: problemy ta perspektyvy. “Procedural Independence of the Investigator in Light of the Requirements of the Current CCP: Problems and perspectives”. Scientific and Information Bulletin No.11, P. 144–145 [in Ukrainian].
6. *Drozhd V.H.* (2018) Pravove rehuliuвання dosudovoho rozsliduvannia: problemy teorii ta praktyky. “Legal Regulation of Pre-trial Investigation: Problems of Theory and Practice”: monograph. Odessa: Helvetik Publishing House. 448 p. [in Ukrainian].
7. *Zaitsev O.V.* (2018) Protsesualna nezalezhnist ta samostiinist slidchoho pid chas dosudovoho rozsliduvannia: zminy u kryminalnomu protsesualnomu zakonodavstvi Ukrainy. “Procedural Independence and Independence of the Investigator during the Pre-trial Investigation: Changes in the Criminal Procedural Legislation of Ukraine”. Carpathian Legal Bulletin. Iss. 1(22), P. 208–210 [in Ukrainian].

© Ponomarenko Alla, 2019

8. *Okhrimenko S., Okhrimenko I.* (2018) Teoretyko-pravova kharakterystyka vtruchannia v protsesualnu diialnist slidchoho. "Theoretical and Legal Characteristics of Interference in the Investigative Process". Entrepreneurship, Economy and Law, P.134–139 [in Ukrainian].

9. Pro nezalezhnist sudovoi vlady: Postanova Plenumu Verkhovnoho Sudu Ukrainy vid 13 chervnia 2007 roku № 8. "On the Independence of the Judiciary: Resolution of the Plenum of the Supreme Court of Ukraine dated June 13, 2007 No 8". URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0008700-07> (date of application: 16.06.2019) [in Ukrainian].

10. *Bilokin R.M.* Vidpovidalnist za nevykonannia zakonnykh vymoh i protsesualnykh rishen osib, yaki zdiisniuiut kryminalne provadzhennia. "On the Independence of the Judiciary": Resolution of the Plenum of the Supreme Court of Ukraine of June 13, 2007. No 8. Scientific Herald of Uzhhorod National Univ., 2017. Issue 43. Vol. 2. P. 52–156 [in Ukrainian].

UDC 343.132

Ponomarenko Alla,

Candidate of Juridical Sciences, Senior Researcher,

Leading Researcher,

State Research Institute MIA Ukraine, Kyiv, Ukraine

ORCID ID 0000-0002-6271-4485

WARRANTIES OF LEGAL PROTECTION OF INVESTIGATION OF PROCEDURAL ACTIVITIES: MODERN ISSUES

The purpose of research article is to investigate the guarantees of legal protection of investigators during their procedural activities, to clarify problematic issues and to suggest ways of solving them.

On the basis of the analysis of the current legislation of Ukraine, it is concluded that the guarantees of the activity of investigators in criminal proceedings are divided into procedural guarantees, which are defined in the CPC of Ukraine, and non-procedural. The main procedural bases for the activities of investigators include the following: legal norms that set out the procedural powers of investigators; the procedure for pre-trial investigation provided for by law; responsibility for the contempt of the investigator and for unlawful interference with his procedural activities, obstruction of his activities in the investigation of criminal offenses, failure to comply with procedural decisions and legal requirements of the investigator; the right to appeal against the decisions, actions or omissions of the prosecutor and the head of the investigative body. Non-procedural include: personnel, financial, material and social security of National Police investigators.

It is found out that today the provisions of the current legislation on procedural independence and autonomy are more declarative than those, which have got a real implementation in the current practical realities. Attention is drawn to the lack of an effective mechanism for exercising the investigator's right to the protection from interference into his procedural activities, as well as to the absence of regulations that would establish liability for non-compliance with the investigator's requirements and procedural decisions, other than administrative liability.

In order to solve the abovementioned issues, it is suggested to exclude from the powers of the prosecutor his supervisory and supervisory activities regarding the

© Ponomarenko Alla, 2019

DOI (Article): [https://doi.org/10.36486/np.2019.4\(46\).38](https://doi.org/10.36486/np.2019.4(46).38)

Issue 4(46) 2019

<http://naukaipravookhorona.com/>

coordination of the investigator's petitions with the investigating judge regarding the application of measures of securing criminal proceedings, carrying out other procedural actions that require the appropriate permission of the investigating judge, the court, as well as requests for the period of pre-trial investigation. It is considered expedient to provide in the Criminal Code a norm that would influence in any form the investigator during his procedural activity. In addition, it is proposed to provide for liability in the current legislation in the form of monetary recovery in the case of unjustified failure to provide things, documents, information required by the investigator or prosecutor to state authorities, local authorities, enterprises, institutions and organizations, officials and individuals.

Keywords: investigator, investigator's independence, unlawful interference, appeal against decisions, procedural safeguards, authority.

Отримано: 23.10.2019